

Studiet kan være en bytter

Af: Maj Juni

Læs artiklen fra StudSamf.Print nr. 5, 2005 om, at det ikke er altid man finder det rigtige studium første gang.

Det er ikke altid, man rammer plet i første forsøg med sit studievalg. Heldigvis kan man vælge om. Men den skal helst være der i anden runde, og derfor kræver et studieskift grundig omtanke og afklaring.

Efter to år på økonomistudiet kunne Lasse Mathiasen ikke længere gå i skole. Han gad simpelthen ikke mere. Forud for det lå mere end et års overvejelser om at skifte studie.

'Jeg synes egentlig hele tiden, det var en temmelig stor belastning at komme til timerne og få lavet lektierne. Alligevel gik det godt nok, og sådan kan man fortsætte et stykke tid. Men til sidst bliver det bare for surt,' fortæller han.

I 2001 holdt Lasse Mathiasen op med at læse økonomi på Københavns Universitet og begyndte i 2002 i stedet for at læse SPRØK (bacheloruddannelse i erhvervsprog og -økonomi) på Copenhagen Business School (CBS).

'Det var en svær beslutning. Jeg har aldrig afbrudt noget, jeg var i gang med, før. For mig var det et kæmpe nederlag, og det var også derfor, jeg var så længe om at få skiftet studie,' fortæller Lasse Mathiasen. I dag har han taget hul på sin toårige overbygningsuddannelse i Business and Development Studies på CBS.

'Jeg gjorde mig mange tanker i forhold til det at bruge mere tid end forventet på at få en uddannelse. Men til sidste nåede jeg frem til en erkendelse af, at selv om jeg godt kunne kæmpe mig igennem, så ville det ikke være den type økonomi, jeg skulle arbejde med, når jeg blev færdig,' siger Lasse Mathiasen.

Når han overhovedet havnede på økonomistudiet, var det fordi, han gerne ville læse noget meget konkret, hvor man kunne lære et håndværk.

'Men når det kommer til stykket, er jeg nok mere sprogligt orienteret. Jeg gik ikke til studievejledning, men det skulle jeg måske have gjort, for så havde jeg nok skiftet noget før,' konstaterer han.

Kantinen var sjovere end studiet

Michelle Keun nåede også at bruge et par år på et studium, der ikke var det rigtige for hende. Hun læste litteraturvidenskab på Syddansk Universitet, men havde svært ved at se fremtiden for sig. Det var ikke konkret nok. Derfor rev hun et år ud af kalenderen og rejste til Colombia. Da hun vendte tilbage, var det til en ny studiestart - denne gang på jura. I dag er hun 28 år, ved at blive færdig med fjerde år af

jurastudiet på Københavns Universitet og arbejder som studentermedhjælper i juristernes og økonomernes fagforbund, DJØF.

'Jeg tog til Colombia for at få en pause og tænke mig om, og så for at lære spansk. Mens jeg var af sted, arbejdede jeg som frivillig ti timer om ugen på et menneskerettighedskontor, hvor der kom en masse advokater og jurister. Deres arbejde gav mening, og det var nok derfor, jeg valgte jura, da jeg kom hjem. Hvis jeg var fortsat på litteraturvidenskab, ville jeg have set mig nødsaget til at gøre det færdigt. Men et eller andet sted har jeg nok godt vidst, at det ikke var litteraturen, som trak for alvor. Man tager jo ikke bare et år ud af kalenderen sådan uden videre,' fortæller hun.

Men hvordan kan det være, at hun i første omgang valgte forkert?

'Jeg havnede på litteratur, fordi jeg tænkte, at jeg skulle i gang. Jeg vidste ikke, hvad jeg ville, men jeg kunne godt lide at læse bøger, og så lød det spændende. Et eller andet skulle man jo. På det tidspunkt havde jeg ingen anelse om, hvad jeg ville på lang sigt,' siger hun.

Det gik dog forholdsvis hurtigt op for Michelle Keun, at hun på litteraturvidenskab ikke var havnet på sin drømmeuddannelse.

'Jeg havde på et tidspunkt et studiejob i kantinen på Syddansk Universitet. Og jeg kan huske, at jeg syntes, det var sjovere at stå i kantinen og tjene penge, end det var at gå til forelæsninger,' griner Michelle Keun.

Da hun kom hjem fra Colombia, skiftede hun straks studieretning. Hun opsøgte ikke studievejledningen. Hun følte sig sikker på sit valg, og ønskede ikke at bruge mere tid.

Væk fra eller hen til noget?

Både Lasse Mathiasen og Michelle Keun havde lange og mange overvejelser, før de kastede sig ud i et studieskift. Og det bør man også have som studerende, anbefaler Susanne Teglkamp, der er jurist af uddannelse og i dag blandt andet laver karriererådgivning og coaching på konsulentbasis. Hun slår fast, at det altid er en god ide at svare på en række grundlæggende spørgsmål, inden man tager det første skridt i en ny retning rent fagligt.

For eksempel bør man indledningsvis spørge sig selv, om man ønsker at skifte studieretning fordi, man er på vej hen mod noget nyt, eller fordi man er på vej væk fra noget. Sagt på en anden måde: Skyldes overvejelserne, at studiet hænger en langt ud af halsen, eller bunder de i, at man brænder efter at beskæftige sig med et andet, konkret fag.

'Der er stor forskel på, om du vælger noget til eller vælger noget fra. Hvis du vælger noget til, så er du fokuseret. Du ved, hvor du vil hen. Men hvis du vælger noget fra, er der en risiko for, at dine ønsker går i alle mulige retninger, bare for at komme væk. Det er altid et dårligt udgangspunkt, hvis man kun er båret af, at man vil væk fra

noget. Jeg anbefaler, at man overvejer, hvad man vil, så man har det på plads, inden man hopper fra sit studium,' siger Susanne Teglkamp. Hun mener ikke, man nødvendigvis behøver at hyre en professionel coach. Man kan også få en god ven, en kæreste eller et familiemedlem til at være djævelens advokat for en stund og stille alle de kritiske, men vigtige spørgsmål.

'Det kan for eksempel være spørgsmål som: Hvad vil du væk fra? Hvad er det, du ikke kan holde ud? For det kan være, det er noget, man kan se en ende på. Måske er det bare noget, der fylder lige nu og her i det her semester. Det kan også være nogle ting, som du kan komme udenom på anden vis, for eksempel hvis du føler dig enormt ensom, kunne du måske komme med i nogle studiegrupper eller på anden måde kompensere for den ensomhed, du måtte føle, i stedet for bare at smide sit påbegyndte studium væk,' mener Susanne Teglkamp.

Problemet kan sagtens flytte med

Hun tilføjer, at det er en god ide at lave en liste over, hvad man godt kan lide ved sit nuværende fag, og hvad man ikke kan lide. Når man vælger sin nye retning, skal den naturligvis helst matche listen, således at der er meget af det, man kan lide, og så lidt som muligt af alt det andet. Der er nemlig altid en risiko for, at det problem, man oprindeligt havde, flytter med. At problemet ikke skyldes ens fag som sådan.

'Det er en virkelig stor beslutning at skifte studieretning. Netop derfor er det så vigtigt at sikre sig, at man ikke flytter sine problemer med. Det kan man kun gøre ved at undersøge dem grundigt, inden man vælger et nyt studium,' understreger Susanne Teglkamp.

Men når det så er sagt, mener hun bestemt, det kan være en god ide at mærke efter, hvad der føles rigtigt. Maven er værd at lytte til.

'Mavefølelsen er ofte rigtig, og mange gange bruger vi hovedet til at efterrationalisere. Andre gange er man nødt til at gå via hovedet ned til maven, og nogle gange kan man have følelsen, men alligevel have behov for at få sat ord på. Men når man både har brugt sit hoved og kan mærke i maven, at det er rigtigt at skifte, så kan det det ikke gå hurtigt nok,' siger hun.

Desværre er det ikke altid, at de studerende gennemgår hele den proces. På den centrale studievejledning på Aarhus Universitet møder studievejleder Caroline Pinholt således sjældent de helt ukomplicerede studieskift. De fleste af de studerende, der henvender sig her, gør det fordi deres studieskift er problematiske. Det kan for eksempel være fordi, de kommer til at mangle SU eller har valgt forkert før, således at de skal søge dispensation. Hun understreger dog, at antallet af studerende, der vælger nyt fag flere gange, er begrænset.

'Jeg tror ikke, der er så mange, som skifter flere gange. Alene det at begynde på en uddannelse, selv om det så ikke er den rigtige, er med til at kvalificere folk, så de vælger rigtigt anden gang. Simpelthen fordi de i meget højere grad er klar over, hvad de går ind til anden gang. Det kan være svært for de unge at vurdere tingene udefra, fordi universitetet er så anderledes, end det mange af dem kender til fra deres

tidligere skolegang,' fortæller hun.

Fleksible uddannelser

Med andre ord - langt de fleste rammer rigtigt i andet forsøg. Til gengæld skaber det problemer for den studerende, hvis han eller hun også misser skiven anden gang. Påbegynder man to studier uden at færdiggøre en bachelor, skal man nemlig søge om dispensation for at begynde på et tredje. Og det er ikke altid nemt at få, advarer Caroline Pinholt.

Blandt andet derfor mener konsulent Susanne Teglkamp, at det faktisk ikke altid en dårlig ide at gøre et studium færdigt, selv om det måske ikke lige er det helt rigtige for en.

'Der er meget få ting, du ikke kan kompensere for senere i livet. Jeg er selv jurist og med den viden om, hvad jeg interesserer mig for, som jeg har i dag, ville jeg nok aldrig have valgt jurastudiet. Men det er ikke ensbetydende med, at jeg føler, jeg har valgt forkert. Jeg har bare fået hældt nogle helt andre erfaringer på, som gør, at det, jeg laver i dag, intet har med jura at gøre. Noget af det, jeg fik med, kunne jeg bruge, og en masse har jeg ikke brugt. Men konsekvensen har ikke været, at jeg ikke kunne bevæge mig i den retning, jeg gerne ville,' siger hun og tilføjer, at det selvfølgelig i høj grad kommer an på, hvor specialiseret ens studium er, om man har muligheden for at kompensere senere.

'Læser man eskimologi, kan det være et problem at gå i en anden retning, selv om det jo også giver noget metode, man kan bruge i andre sammenhænge. Men de samfundsvidenskabelige uddannelser er ret brede, og det giver mange muligheder for at kompensere og sprede sig senere,' siger Susanne Teglkamp.

For Lasse Mathiasen, der byttede økonomistudiet ud med SPRØK, er der ingen tvivl om, at studieskiftet var det rette. Men det er ikke ensbetydende med, at det fra første øjeblik var let og ligetil.

'Jeg var 26 og væsentlig ældre end de andre, der startede på SPRØK. I starten var det ikke særlig sjovt. Men det faglige var spændende, så jeg blev. Og med tiden er aldersforskellene blevet mindre synlige, for folk ændrer sig meget i løbet af de første par år på en videregående uddannelse,' siger Lasse Mathiasen.